

SPEKTRUM

Periodikum
Slovenskej
technickej
univerzity
v Bratislave

3

Akademický rok
2006/2007
november

Ročník XIII.
/XLV./

Z O B S A H U

Noví profesori na STU /3
Štipendium Holcim
pre najlepších /4
Ubytovacia kapacita STU
sa rozšírila /5
Ocenenie prof. Dušanovi
Bakošovi /9
Zo študijného pobytu
na univerzite v Odense /14

Akademický senát STU volil rektora

Akademický senát Slovenskej technickej univerzity na svojom zasadnutí 30. októbra 2006 zvolil za kandidáta na funkciu rektora STU v Bratislave na nasledujúce štvorročné funkčné obdobie (2007 – 2011) prof. Ing. Vladimíra Báleša, DrSc., súčasného rektora STU. Po vymenovaní prezidentom Slovenskej republiky sa funkcie ujme 1. februára 2007. O priebehu volieb sa s nami rozprával predseda akademického senátu STU prof. Ing. Milan Žalman, PhD.

Jednou z významných úloh akademického senátu univerzity je voľba rektora. Vy máte tento krok úspešne za sebou. Na svojom poslednom zasadnutí ste do funkcie rektora STU opätovne zvolili prof. Ing. Vladimíra Báleša, DrSc. Aký bol priebeh volieb?

Priebeh volieb hodnotím veľmi pozitívne. Tieto voľby boli dôstojným vyvrcholením činnosti senátu za uplynulé obdobie. Výsledky hlasovania boli veľmi presvedčivé. Kandidát prof. Báleš získal viac ako 75 % hlasov. Tých pár členov, ktorí boli proti, príp. sa zdržali hlasovania, bolo podľa môjho názoru tiež na prospech veci, pretože to svedčí o pluralite názorov a kvalite senátu.

Prof. Ing. arch. Maroš Finka, PhD., pri voľbe rektora.

Ako hodnotíte spoluprácu senátu s vedením univerzity v uplynulom období?

Konštatujem, že vzťahy medzi senátom a vedením STU sú vyvážené. Ak by sme mali v našich vzťahoch sporné body a senát by presadzoval inú politiku ako rektor, prejavilo by sa to aj pri voľbe kandidáta. Myslím si však, že sme našli spoločný priestor, počúvali sme sa navzájom a rešpektovali v zásadných veciach z hľadiska riešenia úloh vyplývajúcich z dlhodobého zámeru rozvoja univerzity.

Vo svojom príhovore na začiatku akademického roka ste naznačili, že senát sa bude v novom funkčnom období zaoberať možnosťou vytvorenia iného modelu AS. V čom je súčasný konfederatívny model nevyhovujúci?

Súčasný stav, ktorý vyplýva zo zákona a podľa ktorého majú mať fakulty rovnaké zastúpenie, navodzuje situáciu, akoby sa senát skladal zo zastupiteľských orgánov fakúlt. Nie je zvyčajný jeho univerzitný charakter. Ako by sa na to pri tvorbe zákona o vysokých školách pozabudlo. Preto v súčasnosti hľadáme iný, vhodnejší model.

Mohli by ste tento model priblížiť?

Bol by to kombinovaný model, v ktorom by sa časť senátorov volila na fakultách vo fakultných volebných kolách (tam by sa

Predseda volebnej komisie AS STU prof. Ing. Marian Koman, DrSc., a člen volebnej komisie prof. Ing. arch. Peter Vodrážka, PhD., pred spočítavaním hlasovacích lístkov.

Predseda akademického senátu prof. Ing. Milan Žalman, PhD., a kandidát na rektora prof. Ing. Vladimír Bálež, DrSc., pri vyhlásení výsledkov volieb.

dodržalo zastúpenie každej fakulty). Zvyšná časť senátu by sa volila v celouniverzitnom volebnom obvode. Do tohto obvodu by mali možnosť prihlásiť sa kandidáti na senátorov so svojím programom v prospech univerzity ako celku a ich mandát by mali mať právo potvrdiť všetci členovia akademickej obce univerzity. Toto je samozrejme nový prvok, ktorý ešte musíme v senáte prediskutovať a zväziť, zosúladiť s dikciou vysokoškolského zákona. Ak si senát takéto usporiadanie osvojí, do budúceho funkčného obdobia by sa už senátori volili novým spôsobom.

*Ďakujem za rozhovor
Iva Šajbidorová*

Kolégium rektora STU informuje

Kolégium rektora STU rokovalo 31. októbra 2006. Témy rokovaní boli:

Výročná správa o činnosti STU za rok 2006 a aktualizácia dlhodobého zámeru rozvoja STU na rok 2007. Kolégium rektora prerokovalo a schválilo harmonogram a osnovu Výročnej správy o činnosti STU za rok 2006, ako aj harmonogram a osnovu aktualizácie dlhodobého zámeru rozvoja STU

na rok 2007 tak, aby obidva materiály mohli byť načas pripravené.

Prezentácia nového vizuálu STU. Autori víťazného návrhu na nové logo STU osobne prezentovali na rokovaní KR výsledky svojej práce. Uviedli možné varianty loga STU, a jednotlivých fakúlt, plaky STU, ako aj tlačovín vydavateľstva STU. Nové logo STU sa bude používať od 1. januára 2007.

Harmonogram akademického

roka 2007/08. KR STU schválilo predložený harmonogram akademického roka 2007/08 a plánované počty uchádzačov o prijímanie na bakalárske štúdiá na jednotlivých fakultách STU.

Pedagogické štúdium vysokoškolských učiteľov na STU. Prorektor J. Kalužný predložil správu o priebehu pedagogického štúdia vysokoškolských učiteľov na STU. Konštatoval, že z plánovaného počtu 80 účastníkov do kurzu nastúpilo 54 a úspešne ho absolvovalo len 24 účastníkov. Dekani

fakult sa budú zaoberať príčinami takéhoto stavu.

Návrh štruktúry dokumentácie systému manažérstva kvality vzdelávania na STU. KR prerokovalo štruktúru dokumentácie SMKV. Na každej fakulte STU bude zriadená funkcia manažéra kvality vzdelávania s jasne vymedzenou zodpovednosťou a právomocami. Tým sa zjednotí manažment kvality vzdelávania na STU, ktorý bol doteraz na každej fakulte iný.

*Pavel Timár
vedúci úradu rektora*

Vedenie STU informuje

Rokovania vedenia STU sa uskutočnili 9. a 17. októbra 2006. Vedenie STU sa na nich zaoberalo všetkými témami, ktoré boli zaradené aj na rokovanie KR STU.

Okrem týchto tém prerokovalo: **Obsadenie ubytovacích kapacít v študentských domovoch STU.**

Na základe informácií prorektora Bučka vedenie STU konštatovalo, že ubytovanosť v ŠDaJ STU k 15. 10. 2006 prevyšovala 99 % a do konca októbra bude prakticky na úrovni 100 %. Potešujúce je, že v tomto roku bola podstatne lepšia disciplína pri ubytovaní v porovnaní s minulým obdobím.

Správa o ŠVOČ na STU. Vedenie STU prerokovalo písomný materiál „Správa o ŠVOČ na STU za akademický rok 2005/2006“ a návrh na odmeňovanie víťazov a ich vedúcich učiteľov. Vedenie STU prijalo nasledujúce uznesenie: študent – víťaz súťaže ŠVOČ na fakulte dostane motivačné štipendium vo výške 80 % mimoriadneho štipendia určeného podľa § 4, ods. 2 vyhlášky, zaokrúhleného na celé tisíce nahor. Učiteľ, vedúci víťaznej práce ŠVOČ, dostane odmenu vo výške 1,5 násobku mimoriadneho štipendia študenta.

Stav informačných technológií

na STU. Vedenie prerokovalo písomný materiál o konkrétnom stave IT v jednotlivých súčiastiach STU, ako aj problémy pri implementácii nového AIS na STU. Vedenie súhlasilo s nadobudnutím univerzitnej licencie pre softvér MATLAB podľa predloženej ponuky od firmy Humusoft, s.r.o. Praha.

Priebežná situácia v príprave osláv 70. výročia založenia STU.

Vedenie sa zaoberalo aktuálnym stavom a prácou jednotlivých komisií pri príprave jubilejných osláv STU v roku 2007 a upresnením rozpočtu na tieto oslavy.

Demografický vývoj v SR a jeho vplyv na STU. Prorektor V. Molnár predložil písomný materiál so zaujímavými štatistickými údajmi o vývoji populácie v SR, počte maturantov, ako aj záujemcov o štúdium na fakultách STU. V súvislosti s klesajúcim trendom demografickej krivky v SR je potrebné prehodnotiť počet a skladbu študijných programov na STU.

*Pavel Timár
vedúci úradu rektora*

Vedecká rada STU informuje

Na začiatku rokovania VR STU predseda prof. Ing. Vladimír Bálež, DrSc., privítal jej externých členov – ministra hospodárstva doc. Ing. Lubomíra Jahnátka, PhD., a novozvoleného dekana Fakulty architektúry prof. PhDr. Ludovíta Petránského, DrSc.

Diplom doktora vied odovzdal Vladimír Bálež **prof. Ing. arch. Matúšovi Dullovi, DrSc.**, vedúcemu Ústavu dejín a teórie architektúry z Fakulty architektúry STU. Dekrét hosťujúceho profesora si z jeho rúk prevzal **Dr.h.c. prof. Ing. arch. akad.**

arch. Peter Lizoň, ktorý bude pôsobiť na Fakulte architektúry STU a Medailu STU **prof. Ing. Vojtech Veselý, DrSc.**, z Fakulty elektrotechniky a informatiky STU.

Členovia vedeckej rady prerokovali a schválili návrhy na vymenovanie za profesorov:

doc. Ing. Petra Dušičku, PhD., (SvF STU)

v odbore vodné stavby

doc. Dr. Ing. Miroslava Fikara (FCHPT STU)

v odbore automatizácia

doc. Ing. Jaroslava Poleca, PhD., (FEI STU)

v odbore telekomunikácie

Vedecká rada schválila návrh na uzatvorenie pracovného pomeru s prof. Ing. Miroslavom Skibniewskym, PhD., na miesto hosťujúceho profesora v študijnom odbore stavebníctvo na Stavebnej fakulte. Okrem toho schválila hosťujúcich profesorov Dr.- Ing., Dipl.-Ing. Horsta Dietmara Scholicha a Dr. Agr. Dipl. Gartening. Dipl.-Agr.-Ing. Oekon Isolde Roch v študijnom odbore priestorové plánovanie na Fakulte architektúry. Za hosťujúceho profesora v študijnom odbore energetika bol schválený doc. Ing. Stanislav Veselý, CSc.

Vedecká rada schválila návrhy na vymenovanie

prof. Ing. Ivana Gschwendta, DrSc.,

a **prof. PhDr. Mgr. Pavla Gleska, PhD.**,

za emeritných profesorov.

Zasadnutie vedeckej rady sa skončilo krátkym vystúpením ministra hospodárstva Ľubomíra Jahnátka.

d.h.

NOVÍ PROFESORI NA STU

V Sieni ústavy na Bratislavskom hrade prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič vymenoval 41 profesorov vysokých škôl. Na slávnostnom akte bol prítomný minister školstva Ján Mikolaj, prezident Slovenskej rektorskej konferencie Vladimír Bálež a predseda Výboru NR SR pre vzdelávanie, mládež, vedu a šport Ferdinand Devínsky. O potrebe vzdelaných ľudí Ivan Gašparovič povedal: „Najlepším meradlom úspechu je uplatnenie sa absolventov. V tejto súvislosti chceme oceniť, že naši mladí schopní odborníci sa v zahraničí takmer vždy uplatnia aj zásluhou vás. Naša politika vzdelanosti by však mala smerovať i k tomu, aby sa mohli uplatniť i doma a aby im naša vlasť dokázala ponúknuť atraktívne podmienky

pre výkon svojich povolaní a odborný rast. Považujem za priveľký luxus vychovávať špičkových špecialistov pre zahraničie, pretože ich potrebujeme predovšetkým doma.“ Vymenovacie dekréty si z rúk predstaviteľa štátu prevzali aj traja profesori zo Slovenskej technickej univerzity.

Prof. Ing. Juraj Breza, PhD.

Katedra mikroelektroniky
Fakulta elektrotechniky
a informatiky

Pedagogicky začal pôsobiť v roku 1981 na Katedre mikroelektroniky, o rok neskôr obhájil kandidátsku dizertačnú prácu a vo funkcii odborného asistenta zaviedol a prednášal predmet *metódy analýzy a kontroly látok a procesov*. V roku 1985 bol vymenovaný za docenta a v nasledujúcich rokoch inovoval predmet *metódy analýzy a kontroly látok a procesov* o nové moderné diagnostické metódy a ich aplikácie. Okrem toho vybudoval a komplexne zabezpečoval nový predmet *supravodičová elektronika*, ako aj predmet *Materials and Environmental Analysis* pre zahraničných študentov. Vyškoliť 1 doktoranda a 18 diplomantov. Vo svojej vedeckovýskumnej činnosti sa zameriava na riešenie problematiky vákuovej a ultravákuovej techniky, fyziky a techniky tenkých vrstiev a povrchov a analýzy materiálov spektroskopickými technikami. Výsledky vedeckej práce publikoval v 57 článkoch v časopisoch (z toho 28 registrovaných v CC). Je spoluautorom jednej monografie. O aktuálnosti a uznaní jeho práce svedčí asi 150 citácií, z toho 113 SCI.

Prof. Ing. Gabriel Čík, PhD.

Ústav chemického a environmentálneho inžinierstva
Fakulta chemickej a potravinárskej technológie

Ako vysokoškolský pedagóg pôsobí od roku 1973. V rámci odboru materiálove inžinierstvo sa podieľal na tvorbe obsahovej náplne predmetu *základy materiálového inžinierstva*, ktorý prednášal a v ktorom viedol odborné semináre. Od roku 1992 pôsobí na oddelení environmentálneho inžinierstva, ktoré v súčasnosti vedie a kde v rámci novovytváraných študijných programov postupne pripravil a prednášal predmety *fotochemické a fotobiologické procesy*, *technológia životného prostredia*, *technológia ochrany a úpravy vzduchu*, *technológia ovzdušia a environmentálne inžinierstvo*. V roku 2003 vypracoval návrh nového, celoštátneho študijného odboru envi-

ronmentálne inžinierstvo pre bakalárske, inžinierske a doktorandské štúdium. Jeho vedeckovýskumná činnosť je orientovaná na fotokatalýzu, vodivé konjugované polyméry a ich elektrické, optické a magnetické vlastnosti. V tejto oblasti publikoval väčšinu svojich vedeckých prác v popredných svetových a domácich časopisoch (60 prác registrovaných v CC), citovaných doma i v zahraničí. Je autorom a spoluautorom 20 autorských osvedčení a patentov zameraných na prípravu, vlastnosti a aplikácie svetlocitlivých vrstiev na záznam optickej informácie.

Prof. RNDr. Jiří Pospíchal, DrSc.

Fakulta informatiky a informačných technológií

Ako pedagóg začínal na Katedre matematiky FCHPT STU, jeho špecialitou boli prednášky o neuronových sieťach a evolučných optimalizačných algoritmoch pre doktorandov a prednášky o umelej inteligencii v chémii. Podieľal sa na vybudovaní predmetu *kognitívne vedy* pre MFF UK. Po nástupe na FIIT STU prednášal predmety *algoritmizácia a programovanie a evolučné algoritmy*, podieľal sa na príprave náplne predmetov *matematická logika a algebra a diskretná matematika*. Je spoluautorom štyroch učebníc a dvoch učebných textov. Vedecky pracuje v oblasti výpočtovej inteligencie. Na začiatku svojej práce sa zameriaval na aplikácie výpočtovej inteligencie v chémii, v poslednom čase sa sústreďuje predovšetkým na kognitívnu vedu a jej prepojenie s umelou inteligenciou. Výsledky svojej výskumnej práce publikuje vo významných časopisoch registrovaných v CC, prípadne v časopisoch s medzinárodnou redakčnou radou, o čom svedčí vysoká citovnosť jeho výsledkov (307 citácií SCI).

Štipendium Holcim za štúdie Radlinského ulice, Rača či Lamača

Vedúci výrobcu a dodávateľa stavebných materiálov a súvisiacich služieb na Slovensku ocenil nadaných študentov Slovenskej technickej univerzity v Bratislave za najlepšie práce v súťaži Štipendium Holcim.

Holcim (Slovensko), a. s., v spolupráci so Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave (útvorom vzdelávania a starostlivosti o študentov) a pod záštitou Veľvyslanectva Švajčiarskej konfederácie v Bratislave vyhlásili 25. októbra 2006 výsledky 2. ročníka súťaže o Štipendium Holcim za mimoriadny príspevok k trvalo udržateľnému rozvoju v stavebníctve a súvisiacich technológiách.

Doc. Ing. Dr. Martin Palou Tchingnabé z FCHPT, vedúci oceneného projektu Štúdium reaktivity surovínovej múčky pri použití alternatívneho paliva.

Podľa Rolanda van Wijjena, predsedu predstavenstva spoločnosti Holcim (Slovensko), a. s., „Štipendium Holcim je jednou z iniciatív, ktorými Holcim podporuje aplikovanie princípov trvalo udržateľného rozvoja v stavebníctve. Nie sme ľahostajní k tomu, čo sa s našimi produktmi deje potom, ako ich dodáme zákazníkovi. Máme veľký záujem o vedenie a podporu študentov aj preto, že naším poslaním je tvoriť základy budúcnosti, ktorými sú i študenti.“

Možnosť uchádzať sa o štipendium dostali študenti denného bakalárskeho, inžinierskeho a magisterského štúdia všetkých fakúlt Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Väčšina projektov sa zameriavala na architektonické a urbanistické štúdie (študenti Fakulty architektúry STU), ale medzi ocenenými bol i projekt z Fakulty chemickej a potravinárskej technológie. Kritériá súťaže boli inovatívnosť, ekonomická efektívnosť, ekologický prístup, etické štandardy a estetická hodnota. Záverečné a diplomové práce boli ocenené štipendiami vo výške od 15 tisíc do 35 tisíc korún.

Štipendium bolo udelené na základe návrhu šesťčlennej výberovej komisie, ktorá sa skladala z dvoch zástupcov spoločnosti Holcim, troch zástupcov Slovenskej technickej univerzity v Bratislave a jedného predstaviteľa odbornej tlače. Vzhľadom na vysokú úroveň prác v dvoch diametrálne odlišných oblastiach (urbanizmus a výroba cementu) sa v tomto ročníku rozhodla komisia udeliť dve prvé miesta v kategórii inžinierskeho štúdia. Spoločnosť Holcim plánuje i v budúcnosti spolupracovať s univerzitnými pracoviskami a šíriť princípy trvalo udržateľného rozvoja v stavebníctve.

Prehľad ocenených prác:

Inžinierske/magisterské štúdium:

1. miesto – **Jana Žabková**

Nízkoenergetická obytná štruktúra Bratislava – Rača Záhumenice* – 35 000 SK

1. miesto – **Martin Vitkovič**

Štúdium reaktivity surovínovej múčky pri použití alternatívneho paliva** – 35 000 SK

2. miesto – **Silvia Lanátorová**

Bývanie na rozhraní – obytný súbor Bratislava – Lamač*** – 25 000 SK

3. miesto – **Dušan Juřena**

Panna zázračnica – Ministerstvo kultúry SR a centrum umenia**** – 15 000 SK

Bakalárske štúdium:

I. miesto – Miroslav Koša

Bratislava – Radlinského ulica, rekonštrukcia***** – 20 000 SK

* Projekt predstavuje urbanistickú štúdiu momentálne nezastavanej plochy v bratislavskej mestskej časti Rača Záhumeniace. Citlivo prepája tunajšie životné prostredie a okolitú zástavbu pozostávajúcu z rodinných domov z dávnejšieho obdobia a z panelákového zástavby. Pri návrhu sa od začiatku počíta s uplatnením metód na maximalizáciu energetickej efektívnosti budov a tvorbu verejného priestoru.

** Štúdiá na základe rozsiahlych a náročných testov prináša nové poznatky o možnosti využitia mäsovokostnej múčky s vyšším obsahom fosfátov vápnika ako alternatívneho paliva pri výrobe slinku. Zároveň navrhuje metódy jej využitia, pričom vo výrobnom procese prichádza okrem šetrenia prírodných zdrojov a optimalizácie nákladov aj k zvyšovaniu kvality finálneho produktu.

*** Projekt navrhuje nový obytný súbor na okraji bratislavskej mestskej časti Lamač v tesnom susedstve lesov Malých Karpat. Okrem rozhrania mesta a prírody je v projekte akcentované i rozhranie súkromného a verejného prostredia. Architektúra objektu sa totiž okrem energetických úspor prispôsobuje i vytváraniu priestranstiev na stretávanie a spolužitie jeho obyvateľov. (Obrázková dokumentácia k tomuto projektu je na strane 16.)

**** Práca predstavuje architektonickú štúdiu novej budovy Ministerstva kultúry SR v bratislavskej zóne – Bottova. Architektonické stvárnenie rešpektuje vysoké nároky na energetickú efektívnosť a reflektuje prvky, ktorými by sa mala vyznačovať moderná inštitúcia štátnej správy – transparentnosť, otvorenosť a dynamickosť. Zároveň prináša v bratislavských pomeroch veľmi netradičný pohľad na stvárnenie výškovej budovy a otvára diskusiu o budúcej podobe tejto dnes už industriálnej zóny.

***** Štúdiá rekonštrukcie Radlinského ulice napĺňa všetky princípy trvalo udržateľného rozvoja a navrhuje zmeniť ulicu na pokračovanie pešej zóny Obchodnej ulice bez toho, aby stratila svoju dopravnú funkciu. Komisia vysoko hodnotila realizovateľnosť štúdie a označila ju za príklad, ako by mohli byť humanizované podobné bratislavské ulice, na ktorých dnes dominuje dopravná funkcia.

ŠTIPENDIUM HOLCIM A POHĽAD SPÄŤ

Štipendium Holcim je pre Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave prestížnou záležitosťou i v tom zmysle, že uvedená aktivita je určená výhradne pre našich študentov, resp. absolventov.

Stála som pri zrode tejto ceny na pôde našej univerzity ako autorka Štatútu Štipendia Holcim. Nedá mi, aby som na začiatku vyhlásenia nového ročníka Štipendia Holcim nepovedala i zopár postrehov.

Ako sa čitateľ z predchádzajúcich riadkov dozvedel, do súťaže sa zapojili absolventi dvoch fakúlt – FA (7prác) a FCHPT (1 práca). Obdobná situácia bola i pri prihlasovaní prác do súťaže v 1. ročníku Štipendia Holcim. Svoje práce prihlásili tiež len študenti uvedených dvoch fakúlt. Štipendiami v celkovej hodnote 150 tisíc korún tak ocenili záverečné a diplomové práce študentov STU, ktoré najviac spĺňali kritériá súťaže.

Všeobecne je známe, že všetko nové si fažko razí cestu. Preto som chápala zapojenosť študentov spomenutých dvoch fakúlt v prvom ročníku ako štartovaciú. Ale prečo sa to opakuje aj v druhom ročníku? Prečo tu chýbali študenti predovšetkým Stavebnej fakulty STU, resp. iných fakúlt? Žiadna zo záverečných prác nespĺňala kritériá vyhlásené štatútom uvedenej ceny? Kde hľadať príčiny? Propagácii bola zo strany STU – útvaru vzdelávania a starostlivosti o študentov – venovaná dostatočná pozornosť až na úroveň katedier STU.

3. ročník Štipendia Holcim je na svojom začiatku. Vyslovujem presvedčenie, že zapojenosť študentov záverečnými prácami bude omnoho vyššia a aj ich zastúpenie z fakúlt. Je potrebné, aby už pri zadávaní tém záverečných prác, ako aj pri prihlasovaní prác do súťaže boli pomocnou rukou vedúci záverečných prác, resp. komisia, ktorá by vybrala a navrhla práce v zmysle stanovených kritérií Štipendia Holcim. Pretože sú tu i ďalšie kritériá pre súťažiacich, ktoré štatút nemá, a to: prestíž, skúsenosť, ale aj ekonomická stránka.

Druhý ročník Štipendia Holcim bol vyhodnotením súťaže ukončený a firma Holcim (Slovensko) zároveň vyhlásila otvorenie 3. ročníka.

*Daniela Kráľovičová
útvár vzdelávania a starostlivosti o študentov R STU*

Ubytovacia kapacita STU sa rozšírila

Rektor Slovenskej technickej univerzity Vladimír Bálež a vedúci služobného úradu Ministerstva školstva SR František Schlosser 7. novembra prestrihnutím pásky uviedli do života zrekonštruo-

vanú budovu STU Mýtna 28 – 34, ktorej prestavba sa začala 1. októbra 2003. Generálnym dodávateľom bola firma Hornex, a.s. Lehota 18 mesiacov, pôvodne určená na výstavbu, nemohla byť zo strany dodávateľa dodržaná pre nedostatočné financovanie zo štátneho rozpočtu. Celkovo bolo do rekonštrukcie investovaných 160 miliónov korún. Podľa slov prorektora Ernesta Bučka bola prestavba objektu náročná a prinášala so sebou aj mnoho problémov. „Tie technické sme zvládli, ťažšie bolo prispôbiť sa podmienkam Pamiatkového úradu, pretože objekt sa nachádza v pamiatkovej zóne. V interiéri budovy bolo napríklad potrebné zachovať pôvodný typ dlažby, pričom my by sme boli radšej uprednostnili iné riešenie.“

Stavba pozostáva z hotelovej časti, ktorá bude slúžiť na ubytovanie hostí, a obytnej časti, ktorú tvoria jedno- a dvojgársónky s kapacitou 164 ubytovacích miest. V objekte sa nachádzajú aj prednáškové miestnosti pre 650 študentov.

Zodpovedných pracovníkov čakajú v blízkej budúcnosti ešte záverečné kozmetické úpravy, aby budova mohla v krátkom čase slúžiť svojmu účelu.

Iva Šajbidorová

Bezbariérový prístup do budovy zabezpečuje posuvná plošina.

Jednogársónka.

Izba v hotelovej časti.

Slovenské rodinné domy v Kanade

Výstava v David Azrieli Gallery, Carleton University, School of Architecture, Ottawa, (27. september – 28. október 2006)

Prostredníctvom medzinárodnej výstavy *Slovenský rodinný dom 1989 – 2005* (Individually Designed Slovak Residential Architecture 1989 – 2005) sa dostala súčasná architektúra slovenského individuálneho rodinného domu až ku kanadskému divákovi. Vernisáž výstavy sa ukutočnila 27. septembra 2006 v David Azrieli Gallery, na Carleton University, School of Architecture v Ottawe. David Azrieli Gallery je univerzitná galéria, ktorá sa permanentne venuje prezentácii súčasného umenia a architektúry z celého sveta.

Vernisáže sa zúčastnili zástupcovia carletonskej univerzity, diplomati Slovenského veľvyslanectva v Kanade, architekti, študenti, ako aj mnohí Slováci žijúci v Kanade (asi 120 hostí). Výstavu otvoril riaditeľ školy architekt Marco Frascari a kurátorka výstavy Andrea Bacová. Vernisáž bola nielen príjemnou spoločenskou udalosťou, ale aj príležitosťou na spontánnu a neformálnu diskusiu na tému architektúry rodinného domu. Kanadskú odbornú verejnosť zaujali predovšetkým otvorené dispozície našich rodinných domov, materiálová pestrosť, dôraz na detail, ako aj osobitosť jednotlivých konceptov. Diskutovalo sa o uplatnení dreva na fasádach rodinných domov, a o plochých strechách, ktoré sú na rodinných domoch v Kanade zriedkavosťou. Pozornosť divákov pútal nevšedný tvar Elipsionu (architekt Ivan Matušík), ale aj meierovská čistota bielych fasád a kubických tvarov mnohých vystavovaných rodinných domov.

V kontexte súčasnej kanadskej architektúry rezonovali slovenské individuálne rodinné domy so silnou väzbou na modernistickú a funkcionalistickú tradíciu ako nekonvenčné a inšpiratívne vzory. Štandard kanadskeho bývania v rodinných domoch je orientovaný predovšetkým na rýchlu a nízko rozpočtovú výstavbu drevených montovaných rodinných domov typového charakteru. Všeobecný vkus a životný štýl, ktorý je spojený s rýchlym životným tempom v Kanade, nie je priaznivo naklonený osobitým a individuálnym architektonickým

konceptom rodinných domov (podobným tým vystavovaným). V podstatne väčšej miere ako u nás sú v Kanade (v prípade nových rodinných domov) uplatňované pseudoštýly so zmesou prvkov gotickej, barokovej alebo renesančnej architektúry. Rodinná výstavba v Kanade je prezentovaná predovšetkým monofunkčnými kolóniami rodinných domov, ako aj pseudoštýlovými zámočkami na veľkých pozemkoch.

Aj z tohto dôvodu môže byť výstava Slovenský rodinný dom 1989 – 2005 podnetným a inšpiratívnym zdrojom pre širokú kanadskú verejnosť, ako aj príležitosťou na konfrontáciu naznačených problémov všeobecného vkusu európskeho a kanadského klienta. Výstava bude v priebehu roku 2007 putovať po vybraných kanadských metropolách (Toronto, Montreal a Vancouver).

Slovensko-anglický katalóg k výstave je ešte možné zakúpiť na sekretariáte Ústavu architektúry I. Bližšie info o projekte medzinárodnej výstavy: www.srd.sk

Andrea Bacová
FA STU

IBBY 2006 ocenila Martina Kellenbergera

Medzinárodná únia pre detskú literatúru IBBY (International Board on Books for Youth People) ocenila slovenského ilustrátora Martina Kellenbergera na 30. kongrese v čínskom Macau za významný prínos do tvorby pre deti a mládež.

Cenu Hansa Christiana Andersena udeľuje IBBY každé dva roky a medzinárodná porota posudzuje v oboch

kategóriách po 70 národných nominácií. Slovákov tentoraz posunula na popredné miesta. Spisovateľovi Ľubomírovi Feldekovi patrí piata priečka a náš kolega – pedagóg Mgr. M.

Kellenberger skončil siedmy. Ocenenia autorom v Bratislave odovzdal prezident slovenskej sekcie IBBY Ján Uličiansky a riaditeľ Bibiany Peter Čačko.

Martin Kellenberger, ktorý svojimi obrázkami spestril okrem iných aj knihy Daniela Heviera, Petra Glocku alebo Štefana Moravčíka pri preberaní ocenenia povedal: „Viac ako konkrétne miesto ocenenia je úžasné to, že sa detská knižka dostala do povedomia. Jej prínos je neoceniteľný, pretože aké budú naše deti, taký bude svet.“

Ilustrátor, maliar a grafik tvrdí, že má rád, ak sa v literárnych dielach vyšantí spisovateľ aj maliar, a deťom tak spolu odovzdajú posolstvo a túžbu dobýjať hviezdy i svoje vnútro.

Blahoželáme Mgr. M. Kellenbergerovi a ďakujeme, že aj vďaka nemu sa zvýši kredit Slovenska v umeleckom svete.

Kvetoslava Ferková
FA STU

FEI je víťazom Národnej ceny SR za kvalitu 2006

Logo súťaže.

Fakulta elektrotechniky a informatiky STU sa stala víťazom súťaže Národná cena SR za kvalitu v roku 2006 v kategórii: organizácie ústrednej štátnej správy. Slávnostný akt vyhlásenia výsledkov sa uskutočnil 13. novembra v Sieni ústavy na Bratislavskom hrade. Ceny víťazom odovzdal prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič za účasti predstaviteľov vlády a Národnej rady SR.

„Som veľmi rád, že práve naša fakulta získala Národnú cenu SR za kvalitu. Na pôde FEI STU pripravujeme budúcich odborníkov a lídrov v technických odboroch na vysokej kvalitatívnej úrovni. Dôkazom toho sú požiadavky firiem a spoločností na absolventov, ktoré im dávajú priestor na rozvoj schopností a talentu a, čo je dôležité, tieto schopnosti absolventov sa pretavujú aj do výrobkov s označením „Made in Slovakia“. Bez talentu, tvorivej a výskumnej práce, ovládania moderných technológií a zároveň výborných vedomostí našich študentov a učiteľov sa šanca uspieť na trhu významne znižuje,“ povedal František Janíček, dekan FEI STU.

Vyhlasovateľom súťaže je Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR a organizátorom je Slovenská spoločnosť pre kvalitu.

Leopold Böttcher
FEI STU

FEI STU – významné postavenie na veľtrhu ELO SYS 2006

V Trenčíne sa uskutočnil už 12. ročník medzinárodného veľtrhu ELO SYS. Odborníci z oblasti elektrotechniky, elektroniky a energetiky sa od 10. do 13. októbra zišli v priestoroch Výstavniska TMM v Trenčíne, na ktorom sa predstavilo rekordných 334 vystavovateľov na celkovej ploche 16 110 štvorcových metrov. Fakulta elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave bola pri tom.

„Postavenie, aké si FEI STU vybuďovala na veľtrhu ELO SYS, nemá konkurenciu medzi ostatnými technickými fakultami, a to nielen tým, že na našej alma mater vyrastajú vysokokvalifikovaní elektrotechnickí a inžinierski odborníci, ale aj svojou odbornou garanciou a organizovaním sprievodných podujatí. Je mimoriadne cenné, že práve v oblasti elektrotechniky a informatiky máme možnosť stretnúť sa a vymieňať si skúsenosti na našom veľtrhu – v spoločnosti, ktoré s hrdosťou nazývame ELO SYS, a môžeme tak prispievať k vzrastajúcej prestíži veľtrhu,“ hodnotí František Janíček, dekan FEI STU.

Dôležitú úlohu na veľtrhu opäť zohrala FEI STU ako iniciátor, organizátor a odborný garant konferencie Elektrotechnika a informatika, Seminára znalcov elektrotechnických odborov a tohtoročnej novinky – podujatia Dni mobilnej robotiky. Naši zástupcovia boli aj členmi hodnotiacej komisie súťaže Elektrotechnický výrobok roka, Najúspešnejší exponát veľtrhu ELO SYS, Konštruktér roka a Unikát roka. Náš lektor bol v panelovej diskusii. Okrem toho mala FEI STU svoj tradičný výstavný stánok rozšírený o viac ako dvojnásobok.

Konferencia Elektrotechnika a informatika – základy znalostnej ekonomiky

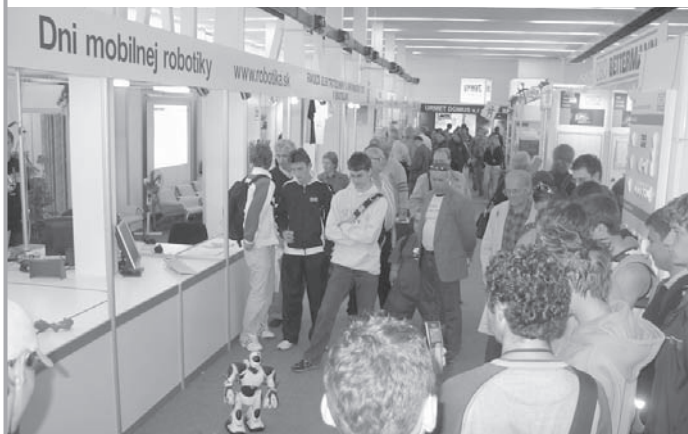
Cieľom konferencie s medzinárodnou účasťou bola výmena nových poznatkov a výsledkov práce vo výskume, vývoji i výrobe z oblasti elektrotechnického a inžinierskeho inžinierstva s orientáciou na rozvoj znalostnej ekonomiky. Mottom konferencie preto bolo: Elektrotechnika a informatika – základy znalostnej ekonomiky. Do programu konferencie boli zaradené vyžadované prehľadové prednášky, vedecké a odborné príspevky, ktoré boli rozdelené do sekcií. Ich garantmi boli Daniela Reváková (Elektroenergetika a silnoprúdová elektrotechnika), Daniel Donoval (Elektronika so zameraním na medicínsku techniku), Ladislav Jurišica (Priemyselná a aplikovaná informatika), Ivan Baroňák (Telekomunikácie) a Jozef Jasenek (Harmonizácia vzdelávania v oblasti elektrotechnického a inžinierskeho inžinierstva). Spolu odznelo 42 prednášok. Vybrané vedecké príspevky boli uverejnené v mimoriadnom čísle časopisu EE ako samostatný zborník. Konferenciu už tradične organizovala FEI STU v spolupráci so Zväzom elektrotechnického priemyslu SR a Slovenskými elektrárňami, a. s. Predsedom programového výboru bol Ján Murgaš, prodekan FEI STU v Bratislave, odborným garantom konferencie bol František Janíček, dekan tejto fakulty.

Seminár znalcov elektrotechnických odborov

Bohatú účasť zaznamenal Seminár znalcov elektrotechnických odborov, ktorý viedol Alfonz Smola z Katedry elektroenergetiky na FEI STU. Ťahúňom seminára bola predovšetkým prezentácia nového elektronického programu na vypracovanie znaleckých posudkov.

Dni mobilnej robotiky

Oživením veľtrhu boli Dni mobilnej robotiky, ktoré sa uskutočnili na rozšírenej ploche stánku FEI STU. Programom boli ukážky mobilných robotov plniacich najrozličnejšie úlohy. Okrem toho boli pripravené prezentácie, videoprojekcie a súťaže na tému mobilná robotika. „Od tohto podujatia si sľubujeme najmä zvýšenie záujmu mladých ľudí o štúdium technických disciplín, ktoré sú síce nepopulárne, ale krásne,“ povedal Ján Murgaš, prodekan fakulty. Mnohí stredoškólcovia sa skutočne na dlhý čas pristavili pri našom stánku a pookriali pri pohľade na dvoch robo sapiensov, Robotnačku – kresliaceho robota, robotický futbal alebo modely „vesmírnych“ robotov. Škoda však, že väčšina mladých sa skôr pasívne pozerala, iba niektorí sa zaujímali o programovanie, alebo ovládanie robotov, hoci mali možnosť vyskúšať si ich správanie a navyše aj vyhrať zaujímavé ceny. Na základe úspechu a skúseností z tohtoročného podujatia pripraví fakulta pre mladých študentov a nadšencov robotiky ďalšie stretnutie s robotom, aby mohli nahliadnuť do kuchyne konštruktérov a vývojárov supermoderných zariadení 21. storočia.

Novinkou na tohtoročnom veľtrhu ELO SYS boli Dni mobilnej robotiky, ktoré prvýkrát pripravila FEI STU na rozšírenej ploche svojho stánku.

Náš výstavný stánok

V našom stánku boli dostupné informácie o možnostiach štúdia na FEI STU. Disponovali sme bohatou škálou propagačných materiálov, ako boli brožúry, letáky, kreditky, plagáty, knihy, ale aj fakultné tričká. Treba povedať, že mnoho mladých ľudí a podobne aj ich rodičia skutočne veľmi dôkladne zvažujú, ktorú elektrotechnickú fakultu si vyberú. Sme radi, že naši zástupcovia v stánku s veľkým entuziazmom prezentovali našu fakultu ako špičkovú vzdelávaciu inštitúciu.

Veľtrh ELO SYS – najväčšie a najvýznamnejšie podujatie svojho druhu na Slovensku

Záštitu nad veľtrhom malo Ministerstvo hospodárstva SR. K dnešnej vysokej úrovni veľtrhu ELO SYS výraznou mierou prispeli aj odborní garantí – Fakulta elektrotechniky a infor-

matiky STU v Bratislave, Zväz elektrotechnického priemyslu SR, Slovenský elektrotechnický zväz, Cech elektrotechnikov Slovenska a Slovenské elektrárne, a. s., ktorí každoročne vynakladajú veľké úsilie pri príprave bohatého odborného sprievodného programu.

Novinkou na tohtoročnom veľtrhu ELO SYS boli Dni mobilnej robotiky, ktoré prvýkrát pripravila FEI STU na rozšírenej ploche svojho stánku.

Veľtrh ELO SYS sa počas uplynulých 11 rokov vyprofiloval na najväčšie a najvýznamnejšie podujatie svojho druhu na Slovensku. V porovnaní s minulým rokom zaznamenali organizátori nárast počtu vystavovateľov o 13 % a obsadenej výstavnej plochy o 5 %. Dôkazom neustále rastúceho záujmu o veľtrh ELO SYS sú nielen štatistické čísla, ale predovšetkým účasť takmer všetkých najdôležitejších firiem pôsobiacich v tomto odvetví. Novinky v elektroenergetike, silnoprúdovej elektrotechnike, osvetľovacej technike, elektronike, telekomunikačnej a rádiokomunikačnej technike, výpočtovej technike, meracej a regulačnej technike, elektrotechnických materiáloch, elektroinštalácii, energetike a vykurovaní, signalizačnej a zabezpečovacej technike tento rok predstavilo popri slovenských vystavovateľoch aj 84 vystavovateľov z Českej republiky, Poľska, Nemecka a Rakúska.

Leopold Böttcher
FEI STU

Ocenenie prof. Dušanovi Bakošovi

Medailu SAV za podporu vedy si 10. novembra 2006 prevzal dekan Fakulty chemickej a potravinárskej technológie prof. Ing. Dušan Bakoš, DrSc. Na základe rozhodnutia vedeckej rady SAV mu ju slávnostne odovzdal predseda Slovenskej akadémie vied prof. Ing. Štefan Luby, DrSc.

Prof. Štefan Luby blahoželá prof. Dušanovi Bakošovi.

Iva Šajbidorová

Lokálne kolo ACM súťaže na STU v rámci CTU Open Contest

acm international collegiate
programming contest

Programátorská súťaž ACM (ACM Programming Contest) je celosvetová súťaž usporadúvaná americkou organizáciou Association for Computing Machinery, počítačovou organizáciou, ktorá existuje od roku 1947. Súťaž je celosvetová a prebieha v niekoľkých kolách: lokálna ACM súťaž – v rámci univerzity, regionálna súťaž – putovná v rámci regiónu, celosvetová ACM súťaž.

Lokálne kolo súťaže u nás prebieha súčasne na Slovensku a v Čechách v štyroch mestách, a to v Bratislave, Prahe, Brne a v Ostrave.

Ako prebieha súťaž? Veľmi stručne povedané, na vyriešenie 6 až 10 problémov má maximálne trojčlenný tím k dispozícii 5-hodinový časový limit a jeden počítač. Komunikačný jazyk je angličtina. Porota hodnotí v prvom rade počet vyriešených problémov a potom súčet časov úspešných odovzdaných príkladov. Lokálna súťaž ACM na STU v rámci CTU Open Contest sa konala v dňoch 27. – 28. októbra 2006 na FIIT STU. Súťaže sa zúčastnilo celkovo 49 tímov, z toho v Bratislave súťažilo 13 tímov z troch univerzít: Žilinskej univerzity, Univerzity Komenského a Slovenskej technickej univerzity. Na CTU Open Contest 2006 zvíťazil tím FMFI UK v Bratislave Burger – Macko. Z tímov technických univerzít, ktoré sa súťaže zúčastnili (ČVUT v Prahe, ŽU v Žiline, ZČU v Plzni, VŠB Ostrava, STU v Bratislave), bol najlepší tím z STU v Bratislave Janošík – Labaj – Rástočný, študenti prvého ročníka na Fakulte informatiky a informačných technológií (umiestnili sa celkovo na 9. mieste). Ďalšími úspešnými v rámci STU boli tímy Hajas – Poláčik – Tekeľ (celkovo 12. miesto) a Petráš – Kuma (celkovo 14. miesto), takisto študenti FIIT.

Prvé dva naše tímy budú STU reprezentovať v regionálnom kole ACM ICPC v Budapešti 17. – 19. novembra 2006. Držíme im palce! Výsledková listina je k dispozícii na stránke <http://contest.felk.cvut.cz/06prg/rank.html>

Zuzana Marušincová
FIIT STU

Medzinárodná vedecká konferencia New Trends in Statics and Dynamics of Buildings

V dňoch 19. – 20. októbra 2006 sa pod záštitou SvF STU a Spoločnosti pre stavebnú mechaniku pri SAV konala v priestoroch Stavebnej fakulty medzinárodná vedecká konferencia pod názvom „Nové trendy v statike a dynamike budov“. Konferenciu organizačne zabezpečovala Katedra stavebnej mechaniky a bola venovaná prezentácii progresívnych trendov a rozvoja metód v mechanike konštrukcií a materiálov. Zúčastnilo sa jej 68 významných odborníkov z 5 krajín (Bulharska, Českej republiky, Maďarska, Poľska a Slovenska). Na konferencii bolo prezentovaných 29 príspevkov na posteroch a prednesených 44 príspevkov z oblasti seizmického inžinierstva, aeroelasticity budov, termomechaniky a požiarnej odolnosti konštrukcií, interakcie konštrukcií s podlažím, optimalizácie, životnosti a spoľahlivosti konštrukcií a budov.

Vedeckú konferenciu otvoril dekan SvF Dušan Petráš, ktorý osobitne privítal zahraničných hostí a v krátkom vstupe ich informoval o súčasnej úrovni a o perspektívach rozvoja študijných programov a vedeckovýskumných projektov na Stavebnej fakulte STU.

V rámci úvodného spoločného bloku prednášok vystúpili poprední odborníci z jednotlivých pracovísk – doc. Dr. Ing. J. Györgyi (TU Budapešť), doc. Ing. Dr. K. Kazakov (HSCE Sofia), prof. Ing. P. Marek, DrSc. (ÚTAM AV ČR Praha), prof. Ing. O. Fischer, DrSc., (ÚTAM AV ČR Praha), doc. Ing. J. Máca, PhD., (ČVUT Praha) a doc. Ing. V. Krištofovič, CSc., (TU Košice).

V jednotlivých príspevkoch boli naznačené trendy vývoja v mechanike konštrukcií a materiálov. Vývoj sa na jednej strane uberať smerom upresňovania mechanických modelov nových materiálov a na druhej strane smerom zdokonaľovania výpočtových metód a ich efektívneho využitia pri komplexnom riešení jednotlivých konštrukčných prvkov, ale aj celých konštrukčných systémov. Predovšetkým v prípade analýz odolnosti konštrukcií v seizmických oblastiach s vyššou aktivitou sa ukazuje nevyhnutné uvažovať aj s čiastočným porušením objektov a jeho vplyvom na správanie sa konštrukcie ako celku. Viacero príspevkov sa zaoberalo problematikou určenia nelineárnej kapacity konštrukcie ako celku a využitia duktility konštrukcie v efektívnom návrhu seizmicky odolnej konštrukcie. Pracovníci ÚTAM Praha a ČVUT Praha prezentovali ďalší rozvoj a využitie metód experimentálnej modálnej analýzy mostov a ich porušenia s využitím rôznych kritérií zrovnávania tvarov (COMAC, COMASUC, RVAC, FRAC, FDAC a MAC), pričom nepresnosti merania zohľadnili využitím pravdepodobnostných metód numerickej simulácie SBRA. Na rozvoji týchto metód sa významnou mierou podieľajú profesori M. Pirner a O. Fischer. Metodika SBRA, ktorej veľkým propagátorom viacerými vedeckými prácami a publikáciami je prof. P. Marek, bola prezentovaná vo viacerých príspevkoch ako jedna z perspektívnych ciest zohľadnenia reálnych vlastností materiálov a konštrukcií (získaných experimentálne), ako aj všetkých neurčitostí v procese návrhu a posudzovania stavebných prvkov a konštrukcií.

Rovnako ako pri analýzach seizmickej odolnosti konštrukcií, tak aj pri analýzach požiarnej odolnosti konštrukcií je možné uvažovať s jej vyčerpaním až po stratu jej integrity, resp. kolapsu konštrukcie ako celku. V príspevkoch autorov z Polytechniky v Gliwiciach sú uvedené výsledky experimentálneho overovania materiálov a konštrukcií za vysokých teplôt, teoretické východiská definovania dotvarovania a numerickej simulácie časovej odozvy v oceľových konštrukciách od požiaru. Po problematike seizmického inžinierstva boli dominantné príspevky z oblasti výskumu vlastností zemín za dlhodobého statického a krátkodobého dynamického namáhania a vplyvu interakcie podlažia a konštrukcií na ich namáhanie a prípadný vznik porúch v nosnom systéme. V prácach autorov z Polytechniky Gliwice pod vedením prof. A. Wawrzynka sú spracované výsledky monitorovania dlhodobého sadania budov v oblasti poddolovaného územia v Sliezsku, ako aj vplyvu technickej seizmicity na murované budovy v tejto oblasti a numerickej simulovania správania sa objektov so zohľadnením interakcie konštrukcie s podlažím. Obdobným problémom v oblasti mesta Ostrava sa venuje skupina riešiteľov pod vedením doc. A. Maternu. Autori z Katedry stavebnej mechaniky TU Košice a STU Bratislava prezentovali svoje výsledky v oblasti rozvoja nových výpočtových postupov a modelov na riešenie interakcie konštrukcie s podlažím.

Viacerí autori z ČVUT Praha, ÚTAM Praha a ÚSTARCH SAV Bratislava publikovali na konferencii výsledky experimentálneho monitorovania železobetónových konštrukcií za statického a dynamického zaťaženia, rozvoja nových stuzujúcich materiálov a technológií vhodných na spevnenie existujúcich konštrukcií. Prezentované boli výsledky z využívania optoelektronických meracích sond na dlhodobé sledovanie deformácií, a to predovšetkým javov dotvarovania konštrukcií. Na konferencii sa preukázalo, že zdokonaľovaním experimentálnych metód a meracích aparátúr dostávajú inžinieri, ako aj výskumní pracovníci efektívny nástroj nielen na monitorovanie skutočného správania sa stavebných konštrukcií a na overovanie nových mechanických modelov a „kalibrovanie“ vstupných materiálových parametrov a zaťaženia pre následné numerickej analýzy. Na druhej strane numerickej analýzy na simulovaných modeloch v procese tvorby nových konštrukčných detailov, ako aj celých systémov sú v mnohých prípadoch „lacnejšie“ než ich náročné experimentálne overovanie v procese ich vývoja.

Výkonné výpočtové prostriedky a programy v súčasnosti umožňujú komplexne analyzovať zložité úlohy statiky a dynamiky konštrukcií aj s využitím pravdepodobnostných prístupov pri kvalifikovanom „odhade“ ich životnosti a spoľahlivosti. Požiadavky praxe na hospodárne a efektívne projektovanie stavebných objektov nutne vedú k hľadaniu efektívnych nosných systémov, k dotváraniu konštrukčných detailov s maximálnym využitím mechanických vlastností materiálov a ich rezerv aj za hranicou ich lineárne elastického namáhania. Ukazuje sa, že s nárastom výkonnosti osobných počítačov a výpočtových programov budú nadobúdať na význame aj presnejšie a podrobnejšie nelineárne analýzy konštrukčných systémov a ich detailov.

Na konferencii mali možnosť vystúpiť so svojimi prácami doktorandi Katedry stavebnej mechaniky SvF, a tak si porovnať úroveň prác u nás a v zahraničí a vymeniť si skúsenosti s prácami doktorandov z ostatných univerzít.

V rámci konferencie sa vytvoril aj priestor na neformálne stretnutia a rokovania v priestoroch klubu STU. Prehĺbila sa spolupráca medzi katedrami stavebných mechaník z ČR a SR so zahraničnými pracoviskami z TU Gliwice, Opole, Budapešti a Sofie v rámci bilaterálnej spolupráce a projektov Socrates.

Konferencia významnou mierou prispela k definovaniu aktuálnych problémov v statike a dynamike stavebných konštrukcií a ukázala súčasné miesto a perspektívy mechaniky v priemysle a v stavebníctve.

*Juraj Králik
SvF STU*

JUBILANTI

Prof. Vendelín Macho sedemdesiatpäťročný

V októbri tohto roku sa v plnom zdraví a duševnej aktivite dožil významného životného jubilea prof. Ing. Vendelín Macho, DrSc., korešpondent SAV.

Prof. Vendelín Macho sa narodil 20. októbra 1931 v Kamenici pod Vtáčnikom. Pravdepodobne aj miesto narodenia, blízko Novák, vyvolalo jeho veľký záujem o chémiu. Po skončení gymnázia v Prievidzi v roku 1951 začal študovať na Chemickej fakulte SVŠT (dnes FCHPT STU) v Bratislave, ktorú ukončil v roku 1956 na špecializácii technológia vysokomolekulárnych zlúčenín.

Hneď po skončení vysokoškolského štúdia nastúpil do Výskumného ústavu pre petrochémiu v Novákoch ako externý ašpirant, neskôr pôsobil ako samostatný vedecký pracovník a riaditeľ VHP. V roku 1961 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu na tému „Príspevok k štúdiu oxosyntézy“ a v roku 1968 v ČSAV doktorskú dizertačnú prácu „Hydroformylácia olefinických nenasýtených zlúčenín“. Vedeckú prácu vždy spájal s pedagogickým pôsobením na CHTF SVŠT, či už ako vedúci diplomových prác, ašpirantských prác alebo ako prednášateľ. Na základe vedeckovýskumnej a pedagogickej práce bol v roku 1982 vymenovaný za vysokoškolského profesora pre odbor organická technológia a petrochémiu. V roku 1984 natrvalo prešiel na CHTF SVŠT, kde pôsobil ako učiteľ a vedúci katedry. Ani po dovŕšení dôchodkového veku neprestal intenzívne pracovať. Zapojil sa do budovania Fakulty priemyselných technológií v Púchove, kde pracuje doteraz.

Prof. Vendelín Macho je uznávaným odborníkom v odboroch organická technológia a petrochémiu a polymérne materiály, a to tak na Slovensku, ako aj v zahraničí. Jeho vedecká činnosť je zameraná najmä na procesy karbonylačných, kondenzačných, oxidačno-redukčných, polymerizačných a voľnoradikálových reakcií, so špeciálnym akcentom na netradičné využitie surovín. Bohaté vedomosti v oblasti polymérovej chémie premieta i do návrhov praktických riešení prípravy nových polymérov a gumárenských výrobkov.

Široká interdisciplinárnosť umožňuje prof. Vendelínovi Machovi rýchlo sa orientovať vo viacerých vedných disciplínach chémie, chemickej technológii, petrochemických, farmaceutických a textilných výrobných riešení otázok životného prostredia. Charakteristické pre neho je aj racionálne využívanie dostupných riešení v technickej praxi.

Profesor Vendelín Macho je známy ako vedec a vysokoškolský pedagóg, ktorý významnou mierou ovplyvnil rozvoj chemického priemyslu na Slovensku. Z radu jeho významných realizovaných vynálezov spomenieme aspoň niektoré:

- nová technológia výroby pentaerytritolu a mravčanu vápenatého (Chemko Strážske)
- výroba nových živíc (PCHZ, Žilina a Chemolak Smolenice, predaj licencie do Juhoslávie)
- selektívne oxidácie vrátane zdokonalenia procesov výroby oxiránu a dimetyltereftalátu (Slovnaft Bratislava)
- procesy s voľnoradikálovými reakciami, výroba zmesových peroxidických iniciátorov a technológia výroby nových suspenzných typov PVC a kopolymérov (NCHZ Nováky)
- Nové petrochemické syntézy využitia hlavných i vedľajších produktov (Petrochema Dubová)

Za dosiahnuté vedecké výsledky a spoluprácu s priemyslom boli profesorovi Vendelínovi Machovi udelené: Štátna cena (1974), Národná cena SR (1986), Zaslúžilý vynálezca s právom nosiť zlatý odznak (1978), Vyznamenanie v Cambridge, Anglicko (1998), Vedec roka SR (2000), Medaila sv. Gorazda (2002), Strieborná medaila ZSVTS (2001) a rad ďalších.

Prof. Vendelín Macho doteraz sám alebo so spolupracovníkmi publikoval 228 vedeckých prác, vytvoril 489 vynálezov doma i v zahraničí, vypracoval 153 výskumných správ a projektov, mal 304 prednášok na vedeckých podujatiach doma i v zahraničí. Vysoká úroveň vedeckej práce jubilanta je dokumentovaná 530 citáciami podľa SCI.

Jubilant patrí medzi tých ľudí, pre ktorých je vedecká práca povolaním a náplňou života. Jeho zanietenosť v odbornej práci a vysoká angažovanosť za zvýšenie úrovne slovenského chemického priemyslu idú často na úkor jeho osobného voľna. K významnému jubileu mu všetci jeho kolegovia, študenti, i priatelia gratulujeme a prajeme pevné zdravie, spokojnosť a energiu pri riešení odborných problémov, ako aj v osobnom živote.

*Michal Uher FCHPT STU
Martin Jambrich, Miloš Revús SSPCH*

Prof. Miloš Marko 100. výročie narodenia

Miloš Marko patril k vynikajúcim pedagógom, zaslúžil sa o rozvoj organickej chémie a organickej technológie na Slovensku. Začiatkom novembra sme si pripomenuli 100. výročie jeho narodenia.

Prof. Dr. Ing. Miloš Marko sa narodil 2. novembra 1906 v Lip tovskom Mikuláši. Gymnázium absolvoval v Lučenci a vysokoškolské štúdium v rokoch 1926 – 1931 na Vysokej škole chemickotechnologického inžinierstva pri ČVUT v Prahe.

Ako chemický inžinier a vojak československej armády z povolania pracoval v rokoch 1931 – 1945 na viacerých miestach. Zúčastnil sa prípravy Slovenského národného povstania a po jeho potlačení bol poručikom I. československej armády.

V rokoch 1949 – 1950 bol vedúcim výskumným pracovníkom v chemických závodoch Dynamit Nobel Bratislava, kde vypracoval postup na prípravu liečiva proti TBC (PAS). V rokoch 1948 – 1950 pôsobil externe na SVŠT. Od 1. januára 1951 do 15. novembra 1960 pracoval postupne ako docent, profesor a vedúci Katedry organickej chémie na Chemickotechnologickej fakulte SVŠT v Bratislave. Počas pôsobenia na tejto fakulte zastával rôzne funkcie (v rokoch 1951 – 1953 bol jej prodekanom, v rokoch 1953 – 1958 prorektorom SVŠT). Po odchode zo školy pôsobil ako výskumný pracovník Výskumného ústavu pre petrochémiu v Novákoch (1960 – 1965), kde vznikli aj jeho početné vynálezy. Ďalej pôsobil na Chemickom ústave PF UK v Bratislave (1965 – 1967) a na Pedagogickej fakulte UK v Trnave (1967 – 1976). V roku 1976 bol vymenovaný za emeritného profesora, ale až do roku 1980 externe prednášal organickú chémiu na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. Zomrel 23. apríla 1998 v Bratislave.

Oblasťou pedagogickej a vedeckovýskumnej činnosti prof. Marka bola organická chémia. Svoje skúsenosti zhrnul v prvej slovenskej vysokoškolskej učebnici Organická chémia (1955).

So spoluautormi vydal knihy Základy preparatívnej organickej chémie (1962), Periodická sústava prvkov (1971) a z maďarčiny preložené Menné reakcie v organickej chémii (G. Deák 1980).

Vychoval viacero vedeckých aspirantov, významne prispel k budovaniu chemických podnikov a výskumu v chemickom priemysle.

Veľmi aktívne podporoval činnosť Slovenskej chemickej spoločnosti, najmä organizovanie celoštátnych zjazdov v Banskej Štiavnici.

Prof. Marko bol nielen múdrou osobnosťou, ale bol aj mimoriadne čestným, charakterným a pracovitým človekom. Spoločnosť ocenila jeho prácu udelením viacerých vyznamenaní.

Michal Uher, Ivan Marko
FCHPT STU

Životné jubileum prof. Dušana Petráša

V posledných septembrových dňoch náš kolega a dekan SvF prof. Ing. Dušan Petráš, PhD., oslávil okrúhle životné jubileum. Dušan Petráš sa narodil 27. 9. 1956 vo Zvolene. Základné vzdelanie získal v Ladomerskej Vieske a v Žiari nad Hronom, kde v roku 1975 s vyznamenaním ukončil gymnázium a nastúpil na Stavebnú fakultu SVŠT v Bratislave odbor pozemné stavby. Počas štúdia sa aktívne zapájal do riešenia študentských vedeckých prác v rámci Študentských vedeckých konferencií na Slovensku aj v Československu a pracoval ako vedecká pomocná sila na Katedre stavebnej fyziky a TZB.

Vysokoškolské štúdium ukončil s vyznamenaním v roku 1980. V roku 1981 nastúpil na materskú katedru Stavebnej fakulty ako interný aspirant. Počas aspirantúry absolvoval 4-mesačný študijný pobyt v Dánsku u prof. Fangera, kde sa venoval výskumu problematiky zabezpečenia optimálneho vnútorného stavu prostredia a energetickej náročnosti prevádzky budov. Po úspešnom obhájení kandidátskej dizertačnej práce sa stal trvalým pedagogickým pracovníkom a zakladajúcim členom Katedry technických zariadení budov. V roku 1989 bol vymenovaný za docenta vo vednom odbore teória a konštrukcie pozemných stavieb, časť TZB, a v roku 1999 sa stal jedným z najmladších profesorov na Slovensku.

Na Katedre technických zariadení budov SvF zastával v rokoch 1989 až 2000 funkciu zástupcu vedúceho katedry a od roku 2000 je druhé funkčné obdobie dekanom Stavebnej fakulty. Ako pedagogický pracovník prednáša v slovenskom a anglickom jazyku predmety *vykurovanie, hydraulika vykurovacích sústav, energetický audit budov, technika prostredia pre inteligentné budovy*. Zároveň vedie ateliérové tvorby, diplomové práce a úspešne vychoval viac ako 100 diplomantov, 10 doktorandov, 1 docenta a v súčasnosti vedie eurodoktorandov. Je predsedom komisie pre štátne záverečné skúšky na odbore TZB (zameranie vykurovanie) a predsedom komisie pre obhajoby diplomových prác na Sjf STU a sesterských katedrách v Košiciach, Brne a v Prahe, kde zároveň pôsobí aj ako člen vedeckých rád fakúlt.

Vo vedeckej a odbornej oblasti je známy ako autor 10 knižných domácich a zahraničných publikácií, 130 odborných príspevkov v časopisoch a zborníkoch z vedeckých konferencií doma i v zahraničí, 100 citácií a 200 prednášok na konferenciách v 20 krajinách sveta. Prvá monografia prof. Petráša *Energetický audit budov* získala prémium Literárneho fondu za najlepšiu technickú publikáciu v roku 1996 a kniha *Teplovodné a elektrické podlahové vykurovanie* cenu Dr. Jaromíra Cihelku ČSTP za najlepšiu publikáciu TZB v Česku. V roku 2004 bol ocenený Medailou prezidenta Slovenskej republiky. Prof. Petráš s kolektívom katedry riešil základný a aplikovaný výskum v 8 grantových úlohách a vedecko-technických projektoch a vypracoval takmer 100 zmlúv o dielo pre potreby

spoločenskej praxe v oblasti znižovania energetickej náročnosti budov. Patrí medzi zakladajúcich členov SSTP, kde vykonával funkciu vedeckého tajomníka a neskôr bol zvolený za jej predsedu. Už 15. rok úspešne garantuje konferencie Vykurovanie a Vnútorňa klíma budov, ktoré majú ohlas nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. V rámci ZSVTS pracoval ako podpredseda a v rokoch 2002 až 2005 zastával funkciu jeho predsedu.

Ako významný odborník v problematike vykurovania a techniky prostredia budov je členom amerického združenia stavebných inžinierov ASHRAE a 3 roky vykonával funkciu prezidenta medzinárodnej federácie pre vykurovanie, vetranie a klimatizáciu REHVA. Zároveň aktívne pracuje v TNK pri SÚTN pre vykurovacie systémy v budovách, kde vďaka jeho úsiliu má odborná verejnosť k dispozícii preklady nových európskych noriem a predpisov. V roku 1991 sa zaslúžil o vznik časopisu TZB – Haustechnik, v ktorom je členom redakčnej rady a výrazným prispievateľom.

Dovoľte mi, aby som v mene všetkých kolegov katedry TZB a priateľov, v mene Slovenskej spoločnosti pre techniku prostredia, ako aj v mene redakčnej rady a redakcie časopisu TZB – Haustechnik zaželala prof. Ing. Dušanovi Petrášovi, PhD., do ďalších rokov profesijného a osobného života pevné zdravie, neochabujúci entuziazmus a vysoký pracovný kredit, pohodu a radosť z ďalšej práce v prospech zvyšovania odbornej úrovne technických zariadení budov doma aj v zahraničí.

Otília Lulkovičová
SvF STU

Prof. Ing. Emil Škrabal, DrSc., Dr. h.c. sa dožil 100 rokov

Prof. Škrabal sa narodil 18. júla 1906 v Hornom Újezde na Morave. Rodičia boli učiteľmi v miestnej národnej škole. Reálne gymnázium vychodil v Holešove a strojný inžinierstvo vyštudoval v roku 1929 na Českej vysokej škole technickej v Brne. Všetky školy vrátane kurzov absolvoval s vyznamenaním. Ako sám spomína, jeho názory formoval už jeho otec: *Pracovať treba viac i bez odmeny, ktorá je potrebná k zabezpečeniu života, z vďaky spoluobčanom za diela, ktoré vytvorili a ktoré nám uľahčujú život, za odovzdané vedomoti a skúsenosti, ktorými sa môžeme v živote riadiť. Treba pomáhať biednym z biedy, odovzdávať vlastné skúsenosti učením, t. j. cestou evolučnou, a odmietať násilie.*

Prof. Škrabal už od terciie na gymnáziu robil „asistenta“ pri vyučovaní fyziky vo vyšších ročníkoch. Počas štúdia na technike pracoval ako vedecká sila a neskôr ako asistent – konštruktér. Cez prázdniny pracoval ako volonter v Škodovke Plzeň. Aby získal prax v podniku, odišiel zo školy a prijal ponuku firmy Sigmund v Lutíne (1931), kde bol samostatným technikom v skúšobni čerpadiel. Výsledky práce publikoval v odborných časopisoch.

Veľký obrat v zameraní jeho činnosti znamenala blížiac sa svetová vojna. Rozvojové práce museli ustúpiť požiadavkám armády. Pre civilný sektor to bola výroba striekačiek (stali sa základom na založenie podniku Sigmund v Anglicku), výroba zapaľovačov ku granátom, vývoj jednoúčelových obrábacích strojov, výroba nástrojov, plynových masiek, filtrov, pláštieniek, detektorov a vybudovanie nového sesterského závodu CHEMA (1935). Bol vedúcim technického a chemického výskumu. Z tejto doby mu z dôvodu utajovania chýbajú odborné publikácie a nemohol uvádzať ani svoje vynálezy a patenty, ktorých bolo okolo 50.

Po obsadení Nemeckom sa práca v závode CHEMA značne zredukovala. Pre živelný odpor k nemeckej rozpínavosti a vandalizmu ponúkol svoje skúsenosti generálnemu štábu na organizovanie odboja. Bola mu uložená úloha skonštruovať výrobné jednoduchý ručný granát z dostupného materiálu a pripraviť jeho výrobu (Jevičko). Túto úlohu splnil.

Po založení a. s. SIAMEC odchádza do Francúzska na odsúhlasenie technických podmienok prvej vojenskej zákazky. Neskôr tam odchádza spolu s odborníkmi a rodinou vyhľadať a kúpiť závod a spustiť v ňom výrobu pláštieniek. Do štyroch mesiacov ich malo byť vyrobených milión kusov. Okrem toho bolo treba nájsť a vyškoliť do výroby asi 1 300 zamestnancov. Tesne pred dokončením overovacej série ich 1. 9. 1939 zaskočilo vyhlásenie vojny. Pretože mal protektorátny pas, ako občanovi nepriateľského štátu mu hrozil koncentračný tábor. Od neho ako technického riaditeľa závodu, ktorý bol vyhlásený za vojnový (GR bolo v Paríži), závisel osud celej ekipy. Udržať sa mohli len splnením náročných dodacích podmienok. Podarilo sa takmer nemožné a po návšteve ministra národnej obrany so suitou generálov im bolo vyslovené uznanie. Neskôr dostali za úlohu prebudovať výrobu závodu Vimeux v Fourchambault (detské hračky, bicykle) na výrobu zapaľovačov k protitankovým granátom.

Koncom roku 1941 si našiel zamestnanie v podniku Hispano-Suiza v Tarbes ako konštruktér obrábacích strojov.

Po vynútenom odchode do protektorátu a po niekoľkých výsluchoch na gestape mu bol zakázaný vstup do závodu CHEMA aj možnosť zamestnať sa v okruhu 50 km. V roku 1942 si našiel zamestnanie v Strojárňach Baťa v Zlíne. Pracoval ako vedúci konštrukčnej skupiny pri zariaďovaní nového závodu (doprava, žeriavy, vetranie, zariadenia zlievárni a kováčni a pod.). Pri reorganizácii závodu po znárodnení priemyslu v roku 1945 bol (hoci politicky neorganizovaný) navrhnutý za hlavného konštruktéra a neskôr sa stal riaditeľom. Tri a pol roka na tomto poste považuje prof. Škrabal za dobu maximálneho pracovného vypätia a drám. Poslednou kvapkou bolo, že musel spolu s Ing. Melčákom (neskôr profesor na KO FS SVŠT v Bratislave) zo Zlína odísť. Nesúhlasil s likvidáciou výroby obrábacích strojov v Zlíne a Sezimovom Ústí. Po pol roku sa obidva závody museli vrátiť od výroby koželužných strojov k výrobe obrábacích strojov. Škody sa odhadli na 650 000 000 Kčs.

Prof. Škrabal sa zaslúžil aj o výstavbu nového závodu na výrobu frézok cez SPOTOS (združoval všetky závody TOS na obrábacie stroje). Základom boli, okrem iného, výrobné nástroje vyradené Zlínom. V roku 1949 bol menovaný za riaditeľa TOS Olomouc. V tom čase inicioval založenie vyššej priemyselnej školy strojníckej v Olomouci (nedostatok vyšších technických kádrov pre presnú strojársku výrobu). Podobne ako v Zlíne, ani v Olomouci sa vďaka nedočkal. V čase sfaho-

vania už pripravenej výroby do práve dostavaného závodu skončil v Prahe 6-mesačný kurz výchovy robotníkov od stroja na robotníckych riaditeľov a hľadalo sa umiestnenie pre takéhto absolventa. Bol odvolaný z funkcie a obvinený z neplnenia plánu.

Vďaka pracovníkom Ministerstva strojárstva bol poverený vybudovať Výskumný ústav tvárniacich strojov v Brne. Ústav „Vývoj tvárniacich strojov“ bol založený 1. 1. 1953 a stal sa v ňom riaditeľom. Určitý čas boli do ústavu začlenené tri vývojové skupiny: vývoj textilných, drevoobrábacích a drevospracujúcich strojov. Uvedený ústav úspešne viedol až do roku 1962. Ústav bol ako celok začlenený do Šmeralových závodov. V roku 1962 prof. Škrabal prešiel do rezortu školstva ako profesor pre odbor tvárnenie s pôsobiskom na SVŠT v Bratislave. V Bratislave začal už v roku 1955 prednášať technológiu tvárnenia. V tom istom čase konzultoval predmet *obrábacie stroje* v konzultačnom stredisku FSI ČVUT Praha v Brne.

Ešte v čase svojej externej práce na SVŠT v Bratislave bol v roku 1957 vyzvaný dať žiadosť o vymenovanie za profesora pre odbor tvárnenie, pretože SVŠT plánovala pre tento odbor vybudovať samostatnú katedru. Za riadneho profesora bol vymenovaný 19. júla 1961 s pôsobiskom na SVŠT v Bratislave. Samostatnú Katedru tvárnenia a tvárniacich strojov založil 1. marca 1965 a stal sa jej vedúcim. Vzhľadom na to, že nemohol získať v Bratislave byt odišiel v roku 1968 na Katedru tvárnenia FS VUT do Brna. Prestupom do Brna sa jeho práca pre SVŠT neskončila. Ako dôchodca prednášal na Katedre tvárnenia predmet *tvárniace stroje* a nový predmet *technologičnosť konštrukcie*. Dve funkčné obdobia bol prodekanom pre končiacie ročníky denného, externého a postgraduálneho štúdia nielen v Bratislave, ale aj v Dubnici n/V a v Považskej Bystrici. Zaslúžil sa o strojové a prístrojové vybavenie Katedry tvárnenia Strojníckej fakulty SVŠT. Prednášal aj na Vysokej škole dopravnej v Žiline a Vysokej škole technickej v Košiciach. Bol členom vedeckej rady SAV v Bratislave a redakčnej rady časopisu *Kovové materiály*. Úspešne vyškolil 24 doktorandov. Odborne pomohol pri stavbe Hvezdárne SvF SVŠT (Kopula na Vazovovej ulici) pri montáži ďalekohľadu Binar. Časť svojho životného diela vytvoreného v rámci pôsobenia na SVŠT v Bratislave pokladá za najcennejšie ako obsahom, tak aj rozsahom. Na návrh SVŠT dostal v roku 1966 Štátne vyznamenanie za zásluhy o výstavbu.

K jeho bohatej odbornej činnosti patrí i to, že bol viac rokov predsedom celoštátnej komisie pre hodnotenie nových konštrukcií tvárniacich strojov pri Štátnom skúšobnom ústave v Brne, súdnym znalcom, finálnym rozhodcom pri návrhu presunutia kostola v Moste zakrivenou dráhou dĺžkou 1 km, koordinátorom štátnych výskumných úloh (poverený ČSAV). Unikátne technické riešenia vykonal pre ČKD Blansko, Žďas Žďár n/S, EJF Brno a mnohé iné podniky v Československu. Dňa 1. septembra 1971 odišiel do penzie. Ako sám uvádza, nebola to pre neho veľká zmena. Na Katedre tvárnenia (pomáhal ju budovať) FS VUT Brno mu nechali pracovňu so všetkými pomocnými službami. Naďalej prednášal predmety z oblastí tvárnenia a riešil technické problémy pre strojárne podniky. Svoju kanceláriu opustil v roku 1981 a všetku verejnú činnosť skončil 30. mája 1991.

V roku 1996 mu na návrh vtedajšieho dekana Materiálovo-technologickej fakulty STU prof. Turňa (jeho žiaka) vedecká rada STU schválila čestný titul Dr.h.c.

Je šťastie pre mladých ľudí stretávať sa s takým vynikajúcim odborníkom, pedagógom a skromným človekom, akým prof. Ing. Emil Škrabal, Dr.Sc.h.c., nesporne je.

Spomínam si, že v čase, keď som bol študentom na Katedre fyzikálnej metalurgie, zvárania a zlievania, prof. Škrabal býval s nami v študentskom domove Mladá garda a ráno sme spolu chodili pešo na jeho prednášky.

Pán profesor určite naplnil odkazy J. A. Komenského, ako aj Alberta Einsteina. Bol hlboko presvedčený, že nijaké bohatstvo na svete nedokáže ľudstvo pohnúť vpred, ani keby ho mal v rukách človek, ktorý je takému cieľu akokoľvek oddaný.

Len príklady veľkých a čistých osobností môžu ostatných doviesť k ušľachtilým postojom a skutkom.

Pri príležitosti jeho storočnice mu jeho bývalí žiaci a spolupracovníci chceme odkázať, že si ho nesmierne vážime a stále na neho s úctou spomíname.

Milan Turňa
MTF STU

Š T U D E N T S K É O K I E N K O

Zo študijného pobytu na univerzite v Odense

Som študentom inžinierskeho štúdia Fakulty informatiky a informačných technológií a uplynulý semester som mal možnosť skúsiť, ako chutí život zahraničného študenta na univerzite nachádzajúcej sa v rodisku svetoznámeho rozprávkaru H. CH. Andersena. Pre tých, ktorí si rýchlo nevedia spomenúť :-), len pripomeniem, že mám na mysli Odense v Dánsku. Dánsko leží na severe Európy, na území jedného polostrova a 443 ostrovov. Práve na jednom z týchto ostrovov s názvom Fyn sa nachádza aj mesto Odense. Prístavné mesto Odense je tretie najväčšie mesto v Dánsku, čo však na prvý pohľad (a ani na druhý :-)) nie je také zrejme. Mesto má veľmi pekný historický ráz, pričom dominujú dvoj-, maximálne trojposchodové tehlové domy, také príznačné pre škandinávsku architektúru.

Počasiu v Dánsku možno s nadsadením opísať výrokom neznáameho autora „...osem mesiacov je hrozných a zvyšne štyri príší...“. V skutočnosti to nie je až také zlé, ale upršaných dní bolo na môj vkus pomerne veľa. Ak by som mal povedať, čo mi prvé napadne pri spomienke na Odense, určite by nechýbal

bicykel. Je to najpoužívanejší dopravný prostriedok. Na bicykli sa jazdí v každom počasí a aj veku. Platí však jedno odporúčanie: bicykel treba zamykať. Nezmyslné vám preto, že by mal hodnotu, ale preto, že v danom momente sa niekto jednoducho potreboval odviezť.

Ďalšou zaujímavosťou je vzťah Dánov k jedlu. Dáni veľmi radi stolujú. Jedlo sa podáva v niekoľkých chodoch a stolovanie trvá veľmi dlho. Preto platí, že keď vás niekto pozve na obed, neplánujte si program ani na večer.

Počas svojho 5-mesačného pobytu som navštevoval Odense University College of Engineering (OUT) (v súčasnosti už Faculty of Engineering, University of Southern Denmark). OUT je technická vysoká škola, na ktorej možno študovať bakalárske aj inžinierske programy. Ja som navštevoval štyri kurzy bakalárskeho programu Computer Science. Systém výučby na tejto univerzite je trochu odlišný, ako sme zvyknutí v našich končinách. Jednotlivé kurzy sú vedené v menších skupinách a majú formu prednášok s aktívnym zapojením študentov.

Cvičenia, ako ich poznám ja z predchádzajúceho štúdia, sú zväčša nahradené projektmi, ktoré študenti riešia samostatne alebo v skupinách. Výhodou je, že škola sa snaží zadávať študentom reálne projekty, pričom je možná aj spolupráca s firmami. Ďalším, z môjho pohľadu veľmi pozitívnym aspektom je, že už na získanie bakalárskeho titulu je potrebné absolvovať odbornú prax. Z hľadiska organizácie štúdia niet čo vyčítať, všetko klapalo ako hodinky. Apropos, presnosť je v Dánsku veľmi dôležitá, zdôrazňovali nám to hneď v prvý deň.

Štúdium na zahraničnom pobyte je obohatené skutočnosťou, že v triede sa nachádzajú študenti z celej Európy – Španieli, Portugalci, Taliani, Gréci, Rumuni, Francúzi, Rakúšania, Poliaci, Nemci, Česi atď. Komunikácia s takýmto rozmanitým spektrom mentalít je vskutku veľmi zaujímavá. Táto nezabudnuteľná atmosféra zostane človeku v pamäti po celý život. Veľmi zaujímavé bolo napríklad spoločné riešenie projektu v rámci 6-člennej skupiny, pričom podmienkou bolo, aby sa v skupine nachádzali maximálne dvaja ľudia z rovnakej krajiny.

Študijný pobyt v Odense bol pre mňa veľmi prínosný. Preto by som chcel odporučiť aj ostatným študentom, aby sa snažili využiť šancu, ktorú v rámci mobility poskytuje naša univerzita. Dostanú tak možnosť rozšíriť si svoje obzory, zažiť nezabudnuteľné okamihy, spoznať zvyky a kultúru študentov z celej Európy a navyše mobilita predstavuje veľmi efektívny spôsob, ako sa prirodzene zlepšiť v cudzom jazyku.

Michal Jemala
FIIT STU

ErFEM - Anwendungspraxis Einstieg in die Finite elemente Analyse. Zweisprachige Ausgabe Deutsch/Englisch

FRÖHLICH, P.

Edícia: Studium Technik.
Wiesbaden: Vieweg Verlag.
ISBN 3-528-03972-8. 266
strán, 123 vyobrazení,
mäkký obal, cena: 27,90
EUR, 1. vydanie, 2005.

Kniha pozostáva z časti A *Základy aplikácie* a vybrané témy a časti B *Príklady*.

V časti A sa vysvetľujú základy potrebné pre užívateľa programov zostavených na základe metódy konečných prvkov (MKP). Zámerne tu nie sú uvedené podrobné matematické základy MKP. Táto časť pozostáva zo 7 kapitol: 1 Používanie počítačov v inžinierskej praxi, 2 MKP, 3 Programy na analýzu konečnými prvkami, 4 Vykonávanie analýzy konečnými prvkami, 5 Analýza konečnými prvkami pri navrhovaní, 6 Implementácia a výhody analýzy konečnými prvkami, 7 Ďalšie možnosti – výhľad.

V časti B nájdeme praktické príklady na precvičenie, pričom problémy sú riešené pomocou výpočtových programov ANSYS a Pro/Mechanica. Názvy kapitol tejto časti sú: 8 Priame modelovanie konečných prvkov, 9 Modelovanie konečných prvkov na základe geometrie, 10 Analýza s CAD integrovanými modulmi konečných prvkov. Kapitola 11 je zoznam literatúry. Knihu uzatvára príloha s tromi súradnicovými systémami a vecný register.

Aplikácie sú v strojárskych oblastiach. Celá kniha je písaná dvojjazyčne. Na ľavej strane je anglický text a na pravej strane je nemecký text, čo je jej ďalšou pozitívnou vlastnosťou.

Autorom je Dipl.-Ing. Peter Fröhlich z FH Wiesbaden. Recenzovanú učebnicu možno odporučiť pedagógom i študentom strojárskych a stavebných fakúlt nielen z hľadiska odborného, ale aj z hľadiska jazykového.

Ivan Baláž
SvF STU

Vizualizácia k projektu *Silvie Lanátorovej* Bývanie na rozhraní, ktorý bol ocenený 2. miestom v súťaži Štipendium Holcim. Projekt bol vypracovaný pod vedením prof. Ing. arch. Roberta Špačka, CSc.

Vianočný príbeh

Rektor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave **Vladimír Bálež** si vás dovoľuje pozvať

na vianočný program Vysokoškolského umeleckého súboru **Technik**

Koncertná sála Slovenského rozhlasu na Mýtnej ulici 1 v Bratislave
15. decembra 2006
19.00

Účinkujú: Spevácky zbor a Folklorný súbor VUS Technik

Distribúcia vstupeniek: od 4. 12. 2006 pre rektorát a univerzitné pracoviská - útvary práce s verejnosťou R-STU pre fakulty - sekretariáty dekanov

SPEKTRUM STU (Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949; Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967; Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970; Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990; Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994) vydáva Slovenská technická univerzita v Bratislave, Vazovova 5, 812 43 Bratislava, tel. č.: 02/57294 584, fax: 02/57294 333, e-mail: spektrum@stuba.sk Za obsah dodaného príspevku zodpovedá jeho autor. Redakcia nemusí súhlasiť so všetkými publikovanými názormi.

Zodpovedná redaktorka: Iva Šajbidorová **Grafická koncepcia:** Karol Rosmáň **Grafická úprava:** Ivan Páleníč **Redakčná rada:** Emília Bednárová, Kvetoslava Ferková, Maroš Finka, Miroslav Hutňan, Milan Kolesár, Peter Kostka, Zuzana Mokošová, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Robert Špaček, Eva Troščáková, Ján Vajda. **Tlač:** Vydavateľstvo STU, Bratislava. **Registrácia:** MK SR 1334/95. TS: 09. ISSN 1336-2593. Nepredajné. **Uzavierka čísla:** 6. novembra 2006.